

ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਤੱਤ

ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- > ਖੁਦ ਜਾਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੁਸਤੀ ਜਾਂ ਸੁਸਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਰਧ ਦੀ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੈ।
- > ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਵਿੱਤੀ, ਭਾਵਾਤਮਕ, ਸਰੀਰਕ, ਲਿੰਗੀ ਜਾਂ ਉਪੱਖਿਆ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭਾਵਾਤਮਕ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਆਮ ਪਛਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ।

ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- > ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਰਧ, ਬਿਨਾਂ ਲਿੰਗ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਦੇ, ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- > ਕਨੇਡਾ, ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ, ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਅੰਕੜੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਫੀ ਮਾਮਲੇ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਅਨੇਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਤੋਂ ਅੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਭੋਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।
- > ਸ਼ਰਮ ਜਾਂ ਕਸੂਰ ਬਿਰਧ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤ, ਦੁਰਵਿਹਾਰੀ ਦਾ ਡਰ, ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ, ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਵਿਕਾਰ, ਸਾਧਨ ਬਦਲਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਉਪੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਮੰਨਣ ਆਦਿ, ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਨ।

ਦੁਰਵਿਹਾਰੀ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

- > ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਕਸਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਦੱਸ, ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਦੱਸਾਂ, ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੰਪਤੀ ਜਾਂ ਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- > ਮਿੱਤਰ, ਗੁਆਂਢੀ, ਭਾੜੇ ਦੇ ਸੰਭਾਲਕਰਤਾ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਾਂ ਸੱਤਾ, ਭਰੋਸੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ?

- > ਪਰਿਵਾਰਕ ਤਸੱਦਦ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਵਾਂਗ, ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਪੇਚੀਦਾ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਉੱਤੇ ਖਾਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ, ਅਕਸਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
- > ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਦੰਪਤੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਅਤੀਤ; ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰਨ, ਵਖਰੇਵਾਂ; ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਗੁਆਂਢੀ, ਦੀਰਘ-ਕਾਲੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰਥਾ; ਸੰਸਥਾਤਮਕ ਹਾਲਾਤ; ਕਾਲ ਪਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬੁਢੇਪਾ ਪਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅਗਿਆਨ; ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣਾ।
- > ਝੁੰਜਲਾਹਟ, ਉਦਾਸੀ ਜਾਂ ਬੇਚੈਨੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੱਟਾਂ, ਸਾਫ-ਸਫਾਈ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਉ, ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਡਰੇ ਹੋਏ ਲੱਗਣਾ, ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਡਰਨਾ ਜਾਂ ਫਿਕਰ ਕਰਨਾ, ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- > ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੇਰੀ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿੱਕਲ ਜਾਓ। ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਸਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ, ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ। ਕਿਸੇ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਓ ਜਾਂ ਪਨਾਹ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੈਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰੇ ਨਹੀਂ ਨਿੱਕਲ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ 9-1-1 ਕਾਲ ਕਰੋ।
- > ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਨੈਤਕ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਅਦਾਲਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿਉਗਾ।
- > ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋ: ਕੋਈ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਦੱਸ; ਜਨ-ਸਿਹਤ ਨਰਸ; ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ; ਘਰ ਵਿਖੇ ਸੰਭਾਲ-ਕਰਤਾ; ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਧਾਰਮ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ।
- > ਲਿਖਤ ਰੱਖੋ। ਜੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖੋ; ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰਮਾਣ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ।
- > ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਦਿਉ। ਇਹ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਕਸੂਰ ਤੁਹਾਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮਦਦ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰ ਕੇ ਮਦਦ ਮੰਗੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੈ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬਿਰਧ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਾਂ?

- > ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਉਪਲਬਧ ਪ੍ਰਾਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੈ।
- > ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ 9-1-1 ਉੱਤੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- > ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਦੱਸਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਤਸੱਦਦ ਫੋਨ ਲਾਈਨ 310-1818 ਹੈ। ਇਹ 24 ਘੰਟੇ ਦਾ ਨੰਬਰ ਮੁਫਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਤੋ ਦਿਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸੇਵਾ 170 ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- > ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਲ ਜਾਂ ਸਹਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬਿਰਧ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਲਈ (*Protection for Persons in Care*); ਆਸ਼ਰਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਦੀਰਘ ਕਾਲੀ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਿਆਰਾਂ (*Accommodation Standards*) ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲਈ; ਜਾਂ ਸਹ-ਨਿਰਨਾਕਰਤਾ, ਸਰਪਰਸਤ ਜਾਂ ਟਰਸਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ (*Office of the Public Guardian*) 1-888-357-9339 (ਮੁਫਤ) ਉੱਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਬਚਾਅ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਲਾਈਨ।
- > ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਲਬਰਟਾ ਬਿਰਧ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਮਰਥਨ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.seniors-housing.alberta.ca ਉੱਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- > ਅਲਬਰਟਾ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਸਚੇਤਨਤਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਅਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਬਿਰਧਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਬਿਰਧ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਪਤਾ www.albertaelderabuse.ca ਹੈ।

ISBN 978-1-4601-3559-4 (Print)
ISBN 978-1-4601-3560-0 (PDF)
SCS0017